

3. Договір ООН (Стаття 71 Параграф 10 288 (X) ECOSOC 27 лютого 1950 .

4. Sins of the secular missionaries. // The Economist. January 29, 2000.

6. *Campbell P.* Management Development and Development Management for Voluntary Organisations // Occasional Paper No. 3, International Council of Voluntary Agencies. Geneva, - 1987.

7. *Mukasa S.* Are expatriate staff necessary in international development NGOs? A case study of an international NGO in Uganda. // Centre for Civil Society at London School of Economics. 2002, p. 11-13.

Секція 6. Людина в перехідному суспільстві (філософські, правові та психологічні аспекти).

Кочура Н.М.

(Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ)

Культурно-естетична домінанта національного світогляду, як ціннісно-ідеологічна основа стратегії державотворення

Намагаючись системно осмислити світоглядне підґрунтя, що лежить в основі побудови сучасної стратегії державотворення, спробуємо на початок провести умовні паралелі між проблемою стратегії розвитку держави, нації, суспільства та проблемою "стратегії" розвитку особистості як такої. Подібні підходи можемо простежити в роботах багатьох філософів та соціологів. Зокрема, у О.Конта наявний погляд на суспільство як на "велику особистість", яка подібна до окремої особистості. Також схожий підхід застосовують М.Русин та О.Колесник які, досліджуючи особливості народного світогляду наголошують на подібності внутрішнього світу людини, тобто її душі, до внутрішнього світу етносу і суспільства. При цьому вони поділяють думку Ю.Канигіна, який підкреслює, що означений підхід можна використовувати для соціального проектування в галузі "внутрішнього світу", яке відкриває можливості раціонального

вибору цілей, підцілей, шляхів вирішення відродження нації та її прогресу у всіх галузях [1 с.22].

Розмірковуючи далі над означеною темою можемо прийти до думки, що особистість, яка ставить перед собою цілі і досягає їх має, як правило, сформований світогляд. Сам процес формування світогляду, тобто перетворення знань, навичок, поглядів, уявлень, відношень у гармонійну, отже узгоджену систему потребує визначення ціннісних світоглядних домінант, які, як впливають на специфіку розвитку особистості, так і пояснюють спосіб її впливу на оточуючий світ.

Формування та осмислення таких домінант – процес творчий і багатоаспектний. Виокремлення їх ціннісного змісту можливе на шляху аналізу особливостей національного світогляду, які органічно відтворювались на протязі багатьох століть, і навіть тисячоліть, гуртуючи навколо себе різні етноси та народності, залучаючи їх представників до процесів державотворення.

Аналіз праць В. Яніва, О. Кульчицького, Я. Яреми, Є. Юнацького, Д. Донцова, В. Липинського, А.Шептицького, Й. Сліпого, І. Огієнка, Д.Чижевського, І. Мірчука, М. Шлемкевича, М.Костомарова, С. Кримського, О. Дарморіз та інших представників вітчизняних наукових кіл дають змогу говорити про чинники, які обумовлюють домінування естетичних цінностей, зокрема уявлень про прекрасне в системі національного світогляду. Таку особливість українського народу вчені пов'язували з комплексом впливів до яких можемо віднести географічні, кліматичні, історичні, соціальні, культуроморфні, глибинно-психологічні. Зокрема, географічні та кліматичні чинники впливали на становлення естетичних особливостей життєдіяльності етносу красою і м'якістю природних ландшафтів України. Тісна прив'язаність українців до природи визначила їх естетичне спрямування і вроджену потребу в гармонії. Настільки помітний вплив природи, її оточення на людину взагалі, можемо судити з вислову французького вченого-філософа Кузена, на якого також в своїй праці посилається М.Боровський. Зокрема, французький мислитель стверджував: "Дайте мені мапу певної країни, її конфігурацію, підсоння, водну систему, фізичну

географію, природні поклади, флору і фауну, і я зобов'язуюся вам сказати, яка буде людина цієї країни та яку роль гратиме цей край в історії [2, с.46].

Історичні чинники виявляли залежність формування естетичної складової національного світогляду від своєрідності історичного процесу в Україні, коли творча активність людей змушена була до певної міри перенестися зі сфери політичної у сферу культурну. Соціальні зміни засвідчували залежність розвитку естетичної діяльності від особливостей суспільного устрою українського народу. В даному випадку мова йдеться про вплив хліборобських занять на розвиток спокійної, естетично забарвленої рефлексійності. Культуроморфні аспекти формування національного світогляду українського народу виявляють погляд на український естетизм, як основну ознаку української традиційної хліборобської культури. Глибинно-психологічні пов'язані з впливом відповідних архетипів - Землі, Дому, Храму, Шляху та інших.

Відтак, в процесі безперервної, багатовікової біологічної та соціокультурної еволюцій, під впливом вище означених, чинників відбувається динамічний синтез світоглядної основи – “субстрату”, який гармонійно витворює своєрідну культурно-естетичну генонему, як домінуючу в українському світоглядному геномі, з вираженим чуттєво-емоційним, а, отже, естетичним світосприйняттям та світовідтворенням.

Досліджуючи характер і властивості генонем, як культурно-естетичної, ідентифікуючої домінанти національного світогляду доцільно, на наш погляд, торкнутися творчої рефлексії видатних митців українського народу, які своїм генієм внесли визначний вклад в процеси формування “культурного організму” нації (за І. Франко, описано далі по тексту), а відтак і в процеси державотворення. Зокрема, у праці О.Кульчицького, де він звертається до теми осмислення кристалізаційних осей українського світогляду, говориться про те, що “лише більша інтенсивність і розповсюдженість серед українського світоглядного становлення може відрізнити їх (т.б. українців) від слов'янських сусідів, - то натомість особливе наголошення

української пов'язаності з землею, що її колись проф. Шерех, натякаючи на грецькі міфологічні мотиви, влучно назвав "українським антеїзмом". Далі автор зупиняється на "часто деінде раціоналізуючій" ліриці Франка, вказуючи на "містично-ліричний, безпосередній вияв культу землі" у фрагменті твору поета: *Земле моя, всеплодючая мати, Сили, що в твоїй живе глибині, Краплю, щоб в бою сильніше стояти, Дай і мені!* [3, с.22].

Цікавим є те, що поетична форма відображення ставлення до Землі, як Істоти, що володіє Енергією і Розумом перегукується з деякими сучасними дослідженнями всесвіту, згідно яких Земля та все, що з неї проростає – є мислячими носіями загального та колективного Розуму (В.Асадов «Закони походження і розвитку Всесвіту»).

Прикладів, які говорять, що саме філософсько-поетичні таланти стали "генераторами" світоглядної консолідації українського народу та процесів державотворення, є достатньо в нашій історії. Деякі з них, наприклад, митрополит Київський Іларіон, Г.Сковорода, і Т.Шевченко, І.Франко, Л.Українка та інші світила стали символами Держави, і своїми творами гідно репрезентують її міжнародному співтовариству, як суб'єкта відносин з високим духовно-культурним потенціалом.

Президент України у своїй доповіді перед Верховної Радою України в рамках послання "Про внутрішнє і зовнішнє становище України" за 2005р [4, с.11], також підкреслював існування глибокого взаємозв'язку між процесами формування "культурного організму" нації та процесами державотворення, посилаючись при цьому на інший, не менш актуальний для сьогодення вислів І.Франка, який більше 100 років тому писав, що важливою метою становлення української нації є "витворити з величезної етнічної маси українського народу українську націю, суцільний культурний організм, здібний до самостійного, культурного і політичного життя". Далі в "Одвертому листі до галицької української молоді" поет і філософ продовжував цю думку: "відпорний на асиміляційну роботу інших націй, відкіля б вона не йшла, та при тім податний на присвоєння собі в якнайшвидшій темпі загальнолюдських культурних здобутків, без

яких сьогодні жодна нація і жодна, хоч яка сильна держава не може остаятися” [5, с. 404]. В цьому контексті, подальше дослідження феномену культурно-естетичної домінанти національного світогляду, як ціннісно-ідеологічної основи стратегії державотворення є важливою умовою рішення теоретичних та прикладних задач розбудови сучасної, суверенної, соборної, високодуховної України.

Список літератури:

1. Русин М, Колесник О. До історії питання // Україна: філософський спадок століть. -К.: Хроніка, 2000. - №37-38.-С.18-27.
2. Боровський М. Любов до природи як психологічний чинник окремішності українців // Україна: філософський спадок століть. - К.: Хроніка, 2000. - №37-38.-С.44-52.
3. Кульчицький О. Іван Мірчук – дослідник української духовності // Україна: філософський спадок століть. -К.: Хроніка, 2000. - №37-38.-С.53-65.
4. Послання Президента України до Верховної Ради України. Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 році.-К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2005. – 182 с.
5. Франко І. Зібрання творів: У 50т. – К.: Наук. думка, 1986.– Т. 45. – 574с.

Г.Г.Тараненко

(Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України)

Зовнішні впливи на процес соціалізації української молоді

Сучасний розвиток політичних відносин дедалі частіше піддається аналізу саме в контексті процесу глобалізації, яку багато дослідників нерідко характеризують як синонім експансії Заходу, і яка у будь-якому разі є контраверсійним і суперечливим феноменом. А оскільки до національних пріоритетів України відноситься, випливаючи з політичної, економічної і навіть